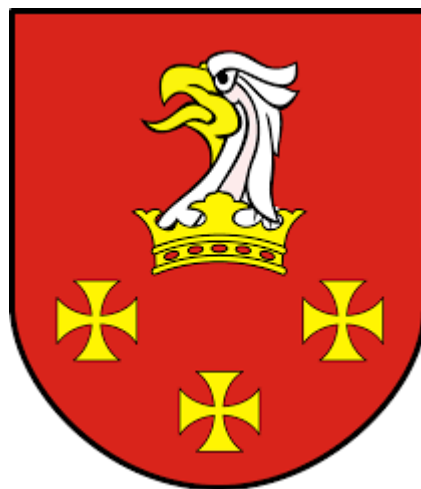

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE ŁUBIANKA NA LATA 2025-2028**

Spis treści

I WSTĘP.....	2
II UZALEŻNIENIA- ZARYS PROBLEMU	5
III PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	7
IV DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY ŁUBIANKA.....	10
IV 1. Skala zjawiska na terenie Gminy Łubianka	10
IV 2. Diagnoza uzależnień w środowisku lokalnym- wyniki badań ankietowych	13
V ZASOBY LOKALNE UMOŻLIWIAJĄCE PROFILAKTYKĘ UZALEŻNIEŃ	19
VI CZĘŚĆ PROGRAMOWA	20
VI 1. Cel główny i cele szczegółowe Programu	20
VI 1. Realizacja i monitoring Programu	28
VI 2. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	28
VI 3. Zasady wynagradzania członków GKRPA	29
VI 4. Wykaz kluczowych działań możliwych do finansowania w ramach programu	29

I WSTĘP

Według raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)¹ uwzględniającego 52 kraje świata, na mieszkańca Unii Europejskiej przypada średnio 11,3 litra czystego alkoholu. Przynajmniej raz w miesiącu upija się 30% dorosłych. W w/w krajach od alkoholu uzależnionych jest 3,7% populacji – ok. 50 mln ludzi.

Jeżeli chodzi o Polskę, to według analiz OECD na jednego Polaka rocznie przypada średnio 11,7 litra czystego alkoholu. To odpowiada mniej więcej 2,4 butelki wina lub 4,5 litra piwa tygodniowo na osobę w wieku 15 lat i więcej. Co najmniej raz w miesiącu upija się 35% dorosłych - oznacza to, że na jedną "okazję" wypijamy ponad 80% butelki wina lub 1,5 litra piwa. W rozróżnieniu na płeć - mężczyźni w naszym kraju spożywają 18,4 litra czystego alkoholu na mieszkańca rocznie, w przypadku kobiet jest to 5,6 litra. Co ciekawe, kobiety o 62% częściej upijają się (w miesiącu), jeśli mają wyższe wykształcenie. Jeżeli zaś chodzi o młodzież, 17% chłopców i 21% dziewcząt w wieku 15 lat co najmniej dwa razy w życiu piło alkohol. Autorzy raportu podkreślają, że dzieci, które nigdy nie były pijane, mają o 42% większe szanse na dobre wyniki w szkole.

Zażywanie substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież szkolną zbadano także wiosną 2019 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD). Audytoryjne badania ankietowe zrealizowano na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży. Jak wynika z raportu, napoje alkoholowe są w naszym kraju najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto/szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje

---

¹ Jak piją Polacy? Jak wypadamy na tle świata? Raport OECD o spożyciu alkoholu, Monika Mikołajska, 20.05.2021r., <https://www.medonet.pl/narodowy-test-zdrowia-polakow/zyj-zdrowiej,picie-alkoholu-jakwypadaja-polacy--nowy-raport-oecd,artykul,90827573.html> (data dostępu: 30.05.2024).

się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodszej kohorty i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych².

Ponadto, jak wynika z najnowszego sondażu przeprowadzonego w czerwcu 2021 roku przez Centrum Badawczo-Rozwojowe BioStat® 22,9% Polaków deklaruje, że ograniczyło lub całkowicie zrezygnowało ze spożywania alkoholu podczas pandemii COVID-19. Równocześnie jednak do picia alkoholu w większych ilościach przyznaje się 10,9% uczestników sondażu. Zmian w zachowaniu dotyczącym picia alkoholu nie zauważyło 48,6% respondentów, natomiast 17,6% nie pije wcale³.

Przez wiele lat uzależnienie kojarzone było jedynie z zażywaniem substancji psychoaktywnych, jednakże coraz częściej kojarzy się ono również z czynnościami. Uzależnienie behawioralne określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

Formalnie, do grupy tych zaburzeń możemy zaliczyć jedynie zaburzenie uprawiania hazardu, ponieważ od maja 2013 (data opublikowania klasyfikacji DSM–V) występuje ono w klasyfikacji zaburzeń psychicznych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.

Nieformalnie zaś za uzależnienie behawioralne należy uznać szereg zachowań, które stanowią przejaw patologii ze względu na intensywność ich podejmowania (i na konsekwencje, jakie ponosi jednostka), a nie sam fakt angażowanie się w nie. Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są: zakupoholizm, fonoholizm, hazard, seksoholizm, pracoholizm siecioholizm oraz zaburzenia odżywiania.

Współczesna wiedza o problematyce uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych nakazuje widzenie w nich zagrożenia o charakterze globalnym, które jednakże manifestuje się głównie na poziomie krajowym i lokalnym i właśnie w strukturach krajowych i regionalnych upatruje się coraz powszechniej skutecznych form reakcji na problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

---

² J. Sierostawski, *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku*, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2020.

³ https://www.biostat.com.pl/zwyczaje_prozdrowotne_polakow_podczas_covid_19.php (data dostępu: 30.11.2024).

Przygotowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łubianka na lata 2025-2028, określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki, jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Istotnym elementem niniejszego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia (NPZ), który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne, oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu, oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom zawarte są w celu operacyjnym Nr 2 NPZ: „Profilaktyka uzależnień”. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 wskazuje kilka obszarów aktywności samorządów lokalnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Są to przede wszystkim zadania związane z edukacją i promocją zdrowia, profilaktyką, ale także wspieraniem leczenia, redukcją szkód zdrowotnych, oraz rehabilitacją, reintegracją społeczną i zawodową osób uzależnionych. Wszystkie te działania ujęto w niniejszym dokumencie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łubianka na lata 2025-2028 jest kontynuacją zadań realizowanych w roku ubiegłym. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Określa plan działań w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia oraz minimalizacji szkód związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem, a także często skorelowaną z nim przemocą domową. Warto podkreślić, iż uzależnienie od alkoholu czy narkotyków jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

II UZALEŻNIENIA- ZARYS PROBLEMU

Uzależnienia towarzyszą człowiekowi od dawna. W dzisiejszym świecie każdy człowiek w mniejszym lub też w większym stopniu miał styczność z osobami uzależnionymi od alkoholu czy też innego rodzaju substancji psychoaktywnych. Obecnie, jest to niezmiernie istotny problem społeczny, przynoszący niewymierne szkody. Potrzebę przeciwdziałania temu zjawisku oraz pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym podnosi się już od wielu lat.

Uzależnienie wiąże się z silną potrzebą, psychicznym przymusem, albo zażywania jakiejś substancji albo wykonywania określonej czynności – uzależnienia behawioralne. Bez względu na to, czy będzie to uzależnienie od alkoholu, leków, narkotyków czy też hazardu, zakupów albo seksu, prowadzi do koncentrowania się życia wokół tego, co jest przyczyną uzależnienia. A sama osoba uzależniona będąc ofiarą nałogu, cierpi w zasadzie w każdej sferze życia: emocjonalnej, psychicznej, intelektualnej i fizycznej.

Ogólne rozważania odnoszące się do etiologii alkoholizmu i narkomanii ujmowane są w kategoriach:

- makrospołecznych- podłoże stanowią zmiany w życiu społecznym;
- mikrospołecznych- uwarunkowania biologiczne, psychiczne i społeczne poszczególnych jednostek w kontekście uzależnień.

Szkody spowodowane przez alkoholizm czy narkomanię można określić w trzech głównych wymiarach:

- indywidualnym - oddziaływanie negatywne na zdrowie psychiczne i fizyczne osób pijących;
- społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie itp.;
- ekonomicznym - koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, lecznictwa odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy itp.

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, natomiast narkomania, to uzależnienie od środków psychoaktywnych takich jak narkotyki, dopalacze. Z uzależnieniami tymi wiążą się zarówno konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, jak również stanowią one problem socjalny i przyczyniają się do występowania zjawisk patologii społecznych. Alkoholizm czy narkomania są ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy, wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu i/lub narkotyków przez któregoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich, a także często jest przyczyną stosowania przemocy domowej.

Uzależnienie nie jest jednak jedynym problemem, jakie może spowodować używanie substancji psychoaktywnych. To również szereg problemów psychicznych i fizycznych, społecznych i gospodarczych. Dlatego istotne jest, aby odpowiednio szybko reagować na zjawiska oceniane jako szkodliwe i niepożądane, a spowodowane używaniem np. alkoholu lub narkotyków.

Choć może się wydawać, że uzależnienie od czynności jest łagodniejsze niż od substancji psychoaktywnych, to jednak każdy typ uzależnienia jest tak samo groźną chorobą.

Jednym z wielu działań służących ochronie zdrowia, zmierzającym do zapobiegania problemom związanym z uzależnieniami jeszcze zanim te wystąpią, jest profilaktyka. Aby jednak ta przyniosła pożądane rezultaty, musi być prowadzona przede wszystkim w oparciu o programy i działania o potwierdzonej naukowo skuteczności.

Termin profilaktyka uzależnień oznacza świadome działanie nastawione na jednostki, lub grupy społeczne mające na celu ograniczanie rozmiarów używania, lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym, zanim one wystąpią. Profilaktyka uzależnień polega na:

- ✓ eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania, lub nadużywania substancji psychoaktywnych,
- ✓ lub ich osłabianiu/kompensowaniu poprzez wzmacnianie czynników chroniących.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (warunki środowiska, sytuacje, cechy i zmienne indywidualne) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych (stanowiących zagrożenie dla prawidłowego rozwoju lub funkcjonowania społecznego) i związanych z nimi szkód. Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki, a więc zmniejszające

prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych⁴. Wiedza na temat czynników ryzyka i czynników chroniących stanowi podstawę do opracowywania (i ewaluacji) skutecznych programów i strategii profilaktycznych.

Samorząd lokalny dysponując największą wiedzą o problemach swoich społeczności, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze adekwatne do problemów. Konsekwencje i szkody związane z używaniem środków odurzających usytuowane są w społecznościach lokalnych, mają swoją specyfikę wyznaczoną przez środowisko lokalne, lokalne problemy i zasoby, tu mogą być rozpoznane i tu powinny być rozwiązywane. Gmina, na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stała się podmiotem właściwym do tego, aby zmierzyć się z problemami uzależnień występującymi w jej społeczności i podejmować zorganizowane, samodzielne działania dla lepszego radzenia sobie z nimi.

III PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zwana dalej ustawą. Zgodnie z ustawą „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy” (art. 4¹ ust.1 ustawy). W szczególności ustawodawca wskazał następujące obszary działań:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

---

⁴ http://www.parpa.pl/download/slownik_terminow.pdf (data dostępu: 30.11.2024).

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

Realizacja w/w zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt może powołać pełnomocnika. Program ten sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy także przeciwdziałanie narkomanii (art. 10 ustawy). Ustawodawca wskazał w szczególności następujące obszary działań:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Program opiera się na także na następujących aktach prawnych, m.in.:

- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ✓ Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- ✓ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- ✓ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ✓ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- ✓ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii to podstawowy dokument polityki społecznej i zdrowia publicznego, który służy realizacji kierunków i celów działań na rzecz poprawy zdrowia, w szczególności w obszarze problemów uzależnień, skierowany do mieszkańców Gminy Łubianka.

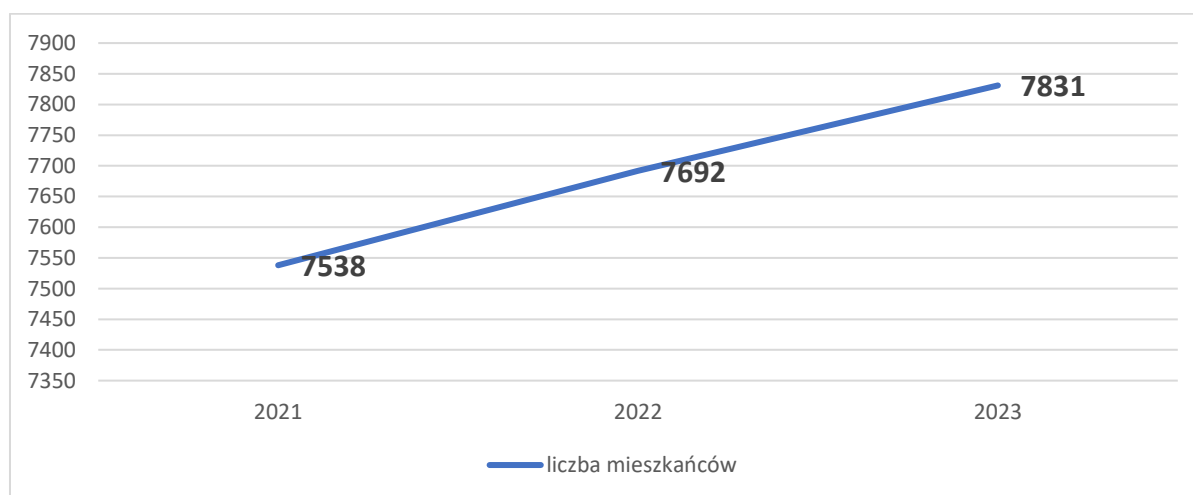
IV DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY ŁUBIANKA

IV 1. Skala zjawiska na terenie Gminy Łubianka

Gmina Łubianka to gmina wiejska, położona w powiecie toruńskim, w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w odległości ok. 10 km od Torunia i ok. 22 km od Bydgoszczy. Gmina zajmuje powierzchnię 84,6 km², co stanowi niecałe 0,5% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. Strukturę osadniczą gminy stanowi 14 sołectw (Bierzgłowo, Biskupice, Brąchnowo, Dębiny, Leszcz, Łubianka, Pigża, Przeczno, Słomowo, Warszewice, Wybcz, Wybczyk, Wymysłowo, Zamek Bierzgłowski).

Liczba mieszkańców Gminy Łubianka na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 7 831 osób. W latach 2021-2023 liczba mieszkańców Gminy Łubianka zwiększyła się.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2021-2023.

Źródło: Raport o stanie Gminy Łubianka za 2021, 2022, 2023 rok.

Gmina Łubianka posiada następujące jednostki organizacyjne:

- ✓ Instytucje kultury - Biblioteka- Centrum Kultury,
- ✓ Jednostki oświaty - Szkoły Podstawowe,
- ✓ Jednostki wsparcia- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✓ Dzienny Dom Senior + w Bierzgłowie.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance jest podstawową jednostką systemu pomocy społecznej Gminy Łubianka, w skład której wchodzi samodzielne stanowiska oraz zespoły.

Jak wynika z tabeli 1, najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej w 2023 roku na terenie Gminy Łubianka była długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 1. Powody przyznawania pomocy społecznej- liczba rodzin⁵.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ubóstwo	33	22	25
Bezdomność	1	1	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	7	7
Bezrobocie	46	30	27
Niepelnosprawność	36	15	28
Długotrwała lub ciężka choroba	40	36	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	17	24	27
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	1	2

Źródło: Raport o stanie Gminy Łubianka za 2021, 2022, 2023 rok

⁵ W jednym przypadku podstawą do udzielenia pomocy może być równocześnie kilka przesłanek.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana na podstawie art. 4¹ ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 4 ww. ustawy), a zasady wynagradzania członków gminnych komisji określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 5 ww. ustawy). Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy:

- ✓ inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (wymienionych powyżej) - (art. 4¹ ust. 3 ww. ustawy);
- ✓ podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (art. 4¹ ust. 3 ww. ustawy);
- ✓ opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ww. ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);
- ✓ kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) - (art. 18 ust. 8 ww. ustawy).

Na terenie Gminy Łubianka funkcjonuje Punkt Konsultacyjno- Informacyjny. Oferuje wsparcie nie tylko dla osób zmagających się uzależnieniem, ale także dla wszystkich borykających się z problemami psychologicznymi. Wsparcie opiera się na diagnozowaniu problemów, udostępnianiu aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla rodziny oraz prowadzeniu działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie szeroko pojętego zdrowia rodziny. Profilaktyka dotyczy zwłaszcza problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Pracownicy, po zdiagnozowaniu problemu, wskazują krok po kroku, jakie kolejne działania należy podjąć. Pomagają podjąć walkę z nałogiem i motywują do podjęcia leczenia, kierują do placówek specjalistycznych, zachęcają do udziału w grupach wsparcia, inicjują interwencję w przypadku zjawisk przemocowych, prowadzą konsultacje nt. problemów wychowawczych, prowadzą poradnictwo m.in. z zakresu zaburzeń emocjonalnych,

psychicznych i osobowościowych, pomagają także uporać się ze stratą i żałobą. Istotne jest, że na pomoc w rozwiązywaniu problemów z uzależnieniem mogą liczyć nie tylko osoby uzależnione, ale także ich rodziny.

IV 2. Diagnoza uzależnień w środowisku lokalnym- wyniki badań ankietowych

---

Poniższe dane odnoszą się do wyników badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Łubianka w drugiej połowie 2024 roku wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowisko:

- dorośli mieszkańcy;
- dzieci i młodzież szkolna.

W obszarze zagadnień związanych z uzależnieniami raport wykazał:

1. Dorośli mieszkańcy:

- ✓ Mieszkańcy Gminy Łubianka za najbardziej rozpowszechnione uzależnienie uznali uzależnienie od Internetu (siecioholizm). Najbardziej występującym zdaniem badanych uzależnieniem na terenie gminy jest hazard.
- ✓ Badani mieszkańcy, określając wiek inicjacji alkoholowej najczęściej wskazywali na wiek pomiędzy 16 a 18 rokiem życia. Około ¼ respondentów dość często spożywa alkohol- 24% wskazało, że pije go raz w tygodniu lub częściej. Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 porcje alkoholu. Tylko 22% ankietowanych wie, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba uzależniona od alkoholu.
- ✓ Większość badanych- 64% twierdzi, że ma w swoim otoczeniu osoby przyjmujące substancje odurzające takie, jak narkotyki czy dopalacze. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się marihuana/haszysz. Jeżeli chodzi o źródło pozyskiwania owych substancji, to prawie wszyscy badani (90%) twierdzą, że nie wiedzą, gdzie można nabyć tego typu substancje.
- ✓ Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Łubianka jest na relatywnie niskim poziomie ryzyka. Nieco ponad ¼ respondentów wskazuje, że grała dotąd w gry na pieniądze. Wśród przyczyn podejmowania gier hazardowych dominują motywacje finansowe. Poza tym zdecydowana większość ankietowanych ma świadomość, że zbyt częste granie w gry hazardowe prowadzi do uzależnienia. W subiektywnej opinii zdecydowanej większości badanych uzależnienie to jest w ich środowisku dość rzadkie lub bardzo rzadkie.

- ✓ Większość badanych dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczy to pośrednio o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane.
- ✓ Znacznym problemem na terenie Gminy Łubianka jest uzależnienie od komputera i Internetu- zdecydowana większość mieszkańców ocenia, że jest to bardzo powszechne lub dość powszechne zjawisko w ich najbliższym otoczeniu.
- Rekomendowane działania w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu:
  - ✓ Rekomenduje się przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury, w tym zamieszczanie ich na stronie internetowej gminy.
  - ✓ Zaleca się prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz eliminowania z ruchu drogowego kierowców po użyciu środków odurzających, w tym współpracę z policją w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy i podejmowanie innych przedsięwzięć niezbędnych do realizacji różnych zadań związanych z profilaktyką uzależnień.
  - ✓ Rekomenduje się przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, w postaci ulotek, plakatów, które będą przedstawiać historie ludzi, skazanych za jazdę pod wpływem alkoholu i skutki tego zachowania. Konieczna jest również ścisła współpraca z policją w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy. Zaleca się przeprowadzenie zajęć profilaktycznych w szkołach (wśród starszych uczniów) na terenie gminy, poświęconych bezpieczeństwu na drogach, z uwzględnieniem właściwych zachowań i postaw wobec uczestnictwa w ruchu drogowym pod wpływem napojów alkoholowych.
  - ✓ Rekomenduje się prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Kampania powinna uwzględniać również informację dla mieszkańców gminy na temat możliwych form pomocy

w przypadku uzależnienia od alkoholu (także, jeśli chodzi o kogoś znajomego lub członka rodziny).

- Rekomendowane działania w zakresie profilaktyki uzależnień od narkotyków:
  - ✓ Działania profilaktyczne powinny być prowadzone na poziomie profilaktyki uniwersalnej. Zaleca się, by dotyczyły konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy. Działania powinny mieć szeroki zasięg, który będzie możliwy do zrealizowania za pomocą kampanii informacyjno-edukacyjnej przy użyciu ulotek, plakatów i artykułów umieszczanych w lokalnej prasie, mediach oraz miejscach publicznych.
  - ✓ Rekomenduje się rozpowszechnianie wśród mieszkańców ulotek na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemów z nadużywaniem lub uzależnieniem od środków psychoaktywnych.
- Rekomendowane działania w zakresie profilaktyki uzależnień od gier hazardowych:
  - ✓ W tym obszarze zaleca się rozpowszechnienie informacji o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu oraz na temat wskaźników pozwalających stwierdzić czy problem w tym zakresie występuje.
- Rekomendowane działania w zakresie profilaktyki uzależnień od komputera/ Internetu:
  - ✓ Należy większą uwagę poświęcić działaniom profilaktycznym skierowanym do dorosłych, dzieci i młodzieży mającym zarówno charakter edukacyjny, jak i dostarczającym alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Szczególnie narażone osoby na uzależnienie od komputera czy Internetu to nastolatki, ponieważ mają dostęp do Internetu, a często sposób użycia komputera i czas korzystania z niego nie są kontrolowane i ograniczane przez rodziców; młodzi ludzie dorośli – studenci, osoby bez pracy ze względu na wielkość czasu wolnego, jakim dysponują; gospodynie domowe ze względu na to, że dużo przebywają często samotnie w domu i szukają kontaktu z innymi osobami, informacji, porad lub rozrywki właśnie w Internecie, a także osoby samotne.

2. Uczniowie klas IV-VIII

- ✓ Uzyskane wyniki wskazują na korzystną atmosferę wychowawczą oraz przyjazne środowisko szkolne w Gminie Łubianka, co stanowi niezwykle istotny czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży.
  - ✓ 29% ankietowanych wskazało, że ich rówieśnicy piją alkohol. Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują najczęściej na chęć zaimponowania innym. Wczesna inicjacja alkoholowa w gronie rówieśników czy w środowisku rodzinnym, gdzie rodzice dodatkowo dają przyzwolenie na próbowanie/picie alkoholu przez swoje dzieci, zwiększa ryzyko pojawienia się u nich w przyszłości potencjalnych problemów związanych ze spożywaniem alkoholu. Ponadto, przyzwalające postawy rodziców oraz wczesna intoksykacja alkoholowa są jednymi z wielu czynników zwiększających ryzyko pojawienia się zachowań problemowych u adolescenta.
  - ✓ Badania wykazały, że pewien odsetek badanych pali wyroby tytoniowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 12% uczniów.
  - ✓ Wyniki badań wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków- 6% ankietowanych wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Badani w większości twierdzą, że nie wiedzą, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze w ich środowisku.
  - ✓ Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera, telefonu komórkowego czy graniu w gry komputerowe. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 4 godzinie dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu.
  - ✓ Gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży.
- Rekomendacje w zakresie profilaktyki alkoholowej wśród dzieci i młodzieży:
- ✓ Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży, warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio

dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą. Działania profilaktyczne, skierowane do dzieci i młodzieży powinny mieć zarówno charakter edukacyjny, jak i dostarczać im alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Zalecana jest zatem organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem elementów programów profilaktycznych.

- ✓ Zaleca się zastosowanie w działaniach profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży strategii informacyjnej, w celu poszerzenia wiedzy na temat przyczyn i konsekwencji picia alkoholu oraz umożliwienia młodym ludziom podejmowania racjonalnych wyborów, popartych znajomością zagadnień związanych z używaniem napojów alkoholowych. By działania z zakresu strategii informacyjnej, przynosiły oczekiwane rezultaty, powinny być realizowane przez kompetentne osoby, które cechuje wiarygodność, umiejętność wzbudzania zaufania wśród dzieci i młodzieży i budowania z nimi pozytywnej relacji. Przekazywane informacje muszą być rzetelne oraz dostosowane do etapu rozwojowego uczniów. Przydatne mogą okazać się ulotki i plakaty rozpowszechniane wśród dzieci i młodzieży.
- ✓ Zaleca się prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych psycho-edukacyjnych programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych, spektakli profilaktycznych (w tym rekomendowanych programów profilaktycznych).
- ✓ Zaleca się przeprowadzanie szkoleń dla rodziców, podczas których przekazana im będzie wiedza, na temat problemu picia napojów alkoholowych przez dorastające dzieci, skutków wczesnej inicjacji alkoholowej wśród dzieci oraz możliwości jej zapobiegania. Rodzice powinni zostać również przeszkoleni w zakresie reagowania w przypadku spożywania alkoholu przez dziecko.
- ✓ Zaleca się podnoszenie kompetencji nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach celem zwiększenia efektywności działań.
- Rekomendacje w zakresie profilaktyki uzależnień od narkotyków:
  - ✓ Należy zwrócić uwagę również na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym

okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

- ✓ Zaleca się prowadzenie działań profilaktycznych w szkole, mających na celu przekazywanie wiedzy na temat konsekwencji społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków. Pomóc w tym mogą ulotki, broszury czy plakaty, zawierające informacje na ten temat, a także zaproszenie osób, które mają za sobą negatywne doświadczenia związane z uzależnieniem od narkotyków i przekażą dostosowane do wieku i poziomu rozwoju uczniów - informację na ten temat.
- ✓ Zaleca się przeprowadzanie szkoleń/warsztatów dla rodziców na temat reagowania w przypadku zażywania przez dzieci środków psychoaktywnych, rozpoznawania czy dziecko zażywa takie substancje, do kogo należy się zgłosić w przypadku doświadczenia tego problemu oraz jak rozmawiać z dzieckiem w przypadku podejmowania przez niego zachowań ryzykownych.
- ✓ Rekomenduje się obserwację, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne oraz poszerzenie wiedzy pracowników szkoły na temat wykrywania objawów stosowania substancji odurzających.
- ✓ Zaleca się przeprowadzanie działań mających na celu informowanie dzieci i młodzieży na temat instytucji, gdzie mogą szukać pomocy. Ulotki, plakaty powinny być umieszczone w widocznych miejscach zarówno w szkołach, jak i innych instytucjach publicznych, a także powinny zawierać dane kontaktowe do instytucji pomocowych.
- Rekomendacje dotyczące uzależnień behawioralnych:
  - ✓ Zaleca się zastosowanie strategii informacyjnej poprzez przekazywanie dzieciom wiadomości na temat negatywnych konsekwencji grania w gry na pieniądze, czy nadmiernego czasu poświęcanego na granie w gry komputerowe, korzystanie z Internetu czy smartfonu. Zajęcia takie mogą się odbywać np. w ramach godziny wychowawczej.
  - ✓ Do skutecznych strategii zapobiegania uzależnieniom behawioralnym (podobnie jak w innych zachowaniach ryzykownych młodzieży) należą: rozwijanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży oraz rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów. Ponadto, do specyficznych działań profilaktycznych, które zostały uznane za skuteczne, należą: obniżenie

pozytywnych oczekiwań związanych z używaniem Internetu, graniem w gry hazardowe, korygowanie zniekształceń poznawczych związanych z graniem w gry hazardowe (w tym w obszarze ważne jest dostarczanie wiedzy na temat matematycznego prawdopodobieństwa). Realizowane w szkołach programy powinny uwzględniać ww. skuteczne strategie profilaktyczne i być realizowane przez profilaktyków rozumiejących specyfikę pracy z młodzieżą/rodzicami, nie zaś przez osoby do tego nieprzygotowane.

V ZASOBY LOKALNE

UMOŻLIWIAJĄCE PROFILAKTYKĘ UZALEŻNIEŃ

Grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy zaliczyć do zasobów umożliwiających profilaktykę i terapię uzależnień od substancji odurzających. Wśród tych, które udzielają wsparcia mieszkańcom Gminy Łubianka, znajdują się przede wszystkim:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przeciwdziałania Narkomanii;
- Zespół Interdyscyplinarny w Łubiance;
- Punkt Konsultacyjno- Informacyjny w Łubiance;
- Biblioteka- Centrum Kultury w Łubiance;
- Komenda Powiatowa Policji w Toruniu;
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Łubianka;
- Ośrodki Opieki Zdrowotnej z terenu Gminy Łubianka;
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swojej działalności zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych.

VI CZĘŚĆ PROGRAMOWA

VI 1. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025- 2028 w Gminie Łubianka jest zminimalizowanie szkód zdrowotnych i negatywnych skutków społecznych, wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych poprzez prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Profilaktyka prowadzona będzie, odpowiednio do stopnia ryzyka, na trzech poziomach:

- profilaktyka uniwersalna - adresowana do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, dorosłych, kobiet w ciąży); jej celem jest dostarczenie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom;
- profilaktyka selektywna - adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci adoptowane, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.) jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych; profilaktyka selektywna jest dostosowana do specyficznych potrzeb danej grupy;
- profilaktyka wskazująca - adresowana do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały problemów i liczne niepokojące zachowania (np. częste wagary, okresowe upijanie się); jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji; wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku (np. rodzinnym); nie jest to jednak terapia.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych na kolejnych stronach celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

I CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

Kierunki działań:

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, w tym podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych, motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe;
- Rozpowszechnianie informacji o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków, jak również dla osób współuzależnionych m.in. poprzez rozpropagowywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych w środowisku lokalnym;
- Współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnienia/ oddział Toruń w celu zwiększenia skuteczności leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych;
- Współpraca z Sądem Rejonowym w Toruniu (kierowanie wniosku w sprawie poddania obowiązkowi leczenia odwykowego);
- Współpraca z Komisariatem Policji w Chełmży i kuratorami w celu zwiększenia skuteczności leczenia;
- Dofinansowywanie programów dla osób uzależnionych i współuzależnionych (zapobiegające nawrotom nałogów, agresji);
- Finansowanie zakupu materiałów biurowych niezbędnych do realizacji programu;
- Diagnozowanie problemów rodzin z uzależnieniami i organizowanie pomocy dla wszystkich jej członków;
- Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, psychologa psychiatry, radcy prawnego.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba opinii na wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych,

- ✓ liczba wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- ✓ liczba przeprowadzonych rozmów motywujących z osobami z problemem uzależnień i współuzależnienia,
- ✓ liczba rozpowszechnionych informacji,
- ✓ liczba przeprowadzonych diagnoz.

Okres realizacji: lata 2025-2028

II CEL SZCZEGÓŁOWY: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Kierunki działań:

- Kontynuacja działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Łubiance dla osób uzależnionych i ich rodzin (m.in. wynagrodzenie dla psychologa, zakup literatury specjalistycznej, poszerzenie współpracy osób zatrudnionych w punkcie z pedagogami szkolnymi, kontynuacja mobilnego punktu konsultacyjnego — spotkania w terenie lub w pomieszczeniach użyczanych przez szkoły, kontynuację działalności profilaktycznej klubów AA);
- Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej motywowanie do leczenia osoby uzależnione);
- Motywowanie osób stosujących przemoc do podjęcia terapii w placówkach specjalistycznych (oddziaływania korekcyjnoedukacyjne);
- Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym oraz z rodzin z problemem przemocy domowej;
- Ograniczenie zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży (uczestnictwo w kampaniach społecznych i programach);
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej, udzielanie pomocy osobom/rodzinom doświadczającym przemocy, w tym wdrażanie procedury „Niebieska Karta”;
- Upowszechnianie informacji dot. dostępu do działań profilaktycznych i interwencyjnych oraz placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych i ich rodzin;

- Upowszechnianie poprzez umieszczenie w ogólnodostępnych miejscach informacji o numerach telefonów zaufania;
- Pomoc osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Ścisła współpraca z pracownikami socjalnymi pracującymi w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łubiance w zakresie udzielania wsparcia finansowego i rzeczowego, zgodnie z przepisami o pomocy społecznej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba udzielonych porad/ konsultacji w Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym,
- ✓ liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, w których brali udział członkowie GKRPAiPN,
- ✓ liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”,
- ✓ liczba działań informacyjnych,
- ✓ liczba kontraktów socjalnych zawartych z osobami uzależnionymi,
- ✓ liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS z powodu uzależnień.

Okres realizacji: lata 2025-2028

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Kierunki działań:

- Prowadzenie edukacji publicznej społeczności lokalnej w zakresie problematyki uzależnień, w tym FAS oraz przeciwdziałania przemocy poprzez działalność informacyjną m.in. poprzez zakup broszur, plakatów, ulotek z hasłami profilaktycznymi i rozprowadzanie ich na terenie gminy,
- Organizowanie i finansowanie szkoleń dla grup zawodowych zajmujących się działaniami w obszarze profilaktyki problemowej, w tym FAS oraz przeciwdziałania przemocy (np. nauczycieli, członków GKRPAiPN, pracowników socjalnych,

pracowników służby zdrowia w obszarze profilaktyki problemowej i przeciwdziałania przemocy);

- Wsparcie finansowe realizowanych psycho-edukacyjnych programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych, spektakli profilaktycznych (w tym rekomendowanych programów profilaktycznych) z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych i przemocy dla dzieci i młodzieży (realizacja i finansowanie rekomendowanych przez PARPA programów profilaktycznych realizowanych w szkołach, świetlicach, klubach w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom m.in. kontynuacja programu Spójrz Inaczej, Archipelag Skarbów), a także dla ich rodziców prowadzonych na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych;
- Organizowanie i dofinansowanie wypoczynku letniego, zimowego, wycieczek, obozów wypoczynkowo-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz innych form wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży;
- Wspieranie działań edukacyjnych oraz profilaktycznych polegających na organizowaniu lokalnych imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, oraz osób dorosłych („Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę” itd.) ze szczególną dbałością o to by nie kojarzyły się one z promocją alkoholu, a miały na celu integrację rodzin oraz mieszkańców i zagospodarowanie czasu wolnego bez alkoholu i używek, promocję zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego;
- Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Chełmży (działalność profilaktyczna psychologa);
- Promowanie działań profilaktycznych w społeczności lokalnej, w tym m.in. w mediach;
- Propagowanie i udostępnienie materiałów informacyjnych, prenumerowanie czasopism i literatury fachowej z dziedziny profilaktyki i leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych;
- Dofinansowanie do organizacji zajęć pozalekcyjnych, w tym zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem elementów programów profilaktycznych;

- Finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne;
- Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;
- Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania narkomanii;
- Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz eliminowania z ruchu drogowego kierowców po użyciu środków odurzających, w tym współpraca z policją w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy, podejmowanie innych przedsięwzięć niezbędnych do realizacji różnych zadań związanych z profilaktyką uzależnień;
- Prowadzenie szkoleń dla osób posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;
- Monitorowanie skali problemów alkoholowych i narkomanii w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań ankietowych i lokalnych diagnoz, pozwalających ocenić aktualny stan problemów uzależnień na różnych płaszczyznach, a także ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych oraz publikowanie wyników tych badań w środowisku lokalnym;
- Kontynuowanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba przeprowadzonych szkoleń,
- ✓ liczba zrealizowanych programów i kampanii profilaktycznych,
- ✓ liczba dzieci objętych dożywianiem uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych,
- ✓ liczba zakupionych materiałów edukacyjnych, ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych,
- ✓ liczba przeprowadzonych rekomendowanych warsztatów profilaktycznych,
- ✓ liczba placówek prowadzących zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i inne formy opieki,

- ✓ liczba podmiotów współpracujących,
- ✓ liczba działań podjętych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

Okres realizacji: lata 2025-2028

IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Kierunki działań:

- Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi polegająca na wymianie informacji, wspólnych inicjatywach na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy;
- Wspieranie działań świetlic wiejskich w zakresie realizacji zadań profilaktyki uzależnień;
- Wspieranie inicjatyw społecznych propagujących działania o charakterze profilaktycznym;
- Wspieranie działalności środowisk abstynenckich;
- Wsparcie materialne i organizacyjne podmiotów i organizacji oraz osób fizycznych zajmujących się problematyką profilaktyki;
- Wspomaganie grup samopomocowych, organizacji społecznych, sportowych, kościelnych, szkolnych propagujących w swoich programach profilaktykę alkoholową i narkotykową;
- Kontynuacja współpracy z innymi gminami w celu wymiany doświadczeń dotyczących problemu uzależnień i przeciwdziałania przemocy (np. organizowanie wspólnych szkoleń i spotkań);

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba podmiotów i organizacji oraz osób fizycznych, którym udzielono wsparcia,
- ✓ liczba przeprowadzonych diagnoz,
- ✓ ilość organizacji, instytucji na terenie gminy, które realizują zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy.

Okres realizacji: lata 2025-2028

V CEL SZCZEGÓŁOWY: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- Prowadzenie kontroli/ monitoringu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży;
- Informowanie właścicieli punktów sprzedaży alkoholu i sprzedawców dotyczące zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz zachęcanie do udziału w akcjach skierowanych do klientów w/w punktów;
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy;
- Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- Kształtowanie właściwych postaw reagowania społeczeństwa w sytuacjach sprzedaży alkoholu a w szczególności sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym;
- Sporządzanie opinii w celu wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba kontroli/monitoringu,
- ✓ liczba wydanych opinii,
- ✓ liczba interwencji,
- ✓ liczba spraw,
- ✓ liczba działań informacyjnych.

Okres realizacji: lata 2025-2028

VI 1. Realizacja i monitoring Programu

Realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance.

Współrealizatorzy:

- 1) Gmina Łubianka;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- 3) Zespół Interdyscyplinarny;
- 4) placówki oświatowe;
- 5) policja;
- 6) Biblioteka- Centrum Kultury;
- 7) służba zdrowia;
- 8) organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 9) osoby fizyczne.

Monitoring programu będzie realizowany poprzez:

- ✓ Wójt Gminy Łubianka sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport;
- ✓ Wójt Gminy Łubianka sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, i przesyła ją do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

VI 2. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

---

Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

1. środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
2. zadania realizowane w ramach Gminnego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł,
3. Wójt Gminy Łubianka ma prawo objąć szczególnym patronatem wybrane działania lub programy profilaktyczne.

VI 3. Zasady wynagradzania członków GKRPA

---

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii otrzymują diety w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia brutto. Dietę przewodniczącego komisji ustala się w wysokości 10% wysokości minimalnego wynagrodzenia brutto. Wynagrodzenie będzie płacone w formie diety za udział w posiedzeniu Komisji.
2. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży służbowych środkami komunikacji publicznej lub za użycie samochodu prywatnego związanego z działalnością komisji.

VI 4. Wykaz kluczowych działań możliwych do finansowania w ramach programu

---

1. Działalność punktu konsultacyjnego i grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin. Ponoszenie kosztów związanych z zatrudnieniem specjalistów. (umowy zlecenie, usługi)
2. Prowadzenie świetlicy środowiskowej. Koszty związane z zatrudnieniem wychowawcy. (umowy zlecenie)
3. Diety członków GKRPAiPN, inne umowy zlecenie w związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki i uzależnień oraz przemocy. (umowy zlecenie, usługi).
4. Zakup pakietów profilaktycznych w ramach kampanii. (materiały).
5. Zakup materiałów papierniczych, plastycznych do zajęć w świetlicy środowiskowej. (materiały).
6. Zakup wyposażenia do świetlicy środowiskowej, (materiały, usługi).

7. Zakup artykułów spożywczych niezbędnych do funkcjonowania świetlicy. (materiały).
8. Zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych i czasopism profilaktycznych (ulotki, broszury, plakaty, filmy). (materiały).
9. Dofinansowywanie działalności klubów sportowych, stowarzyszeń w zakresie realizacji działań i podejmowanych inicjatyw związanych z działalnością profilaktyczną. (materiały, usługi).
10. Zakup programów rekomendowanych z zakresu profilaktyki dla dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli, zwiększających kompetencje wychowawcze w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci. (usługi).
11. Zakup programów profilaktycznych dla kierowców. (materiały, usługi).
12. Finansowanie szkoleń dla sprzedawców, szkoleń podnoszących kompetencje dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, terapeutów uzależnień, członków GKRPAiPN. (usługi).
13. Szkolenia, warsztaty, treningi dla rodziców, opiekunów z zakresu profilaktyki przemocy domowej. (usługi).
14. Konferencje, szkolenia, warsztaty, spektakle profilaktyczne dla dzieci, rodziców, nauczycieli, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych dotyczące profilaktyki alkoholowej, narkotykowej, uzależnień behawioralnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie. (usługi, materiały).
15. Organizacja Imprez Mikołajkowych, paczek świątecznych dla dzieci, w których występuje problem alkoholowy lub zagrożenie wystąpienia problemu alkoholowego, (usługi, materiały).
16. Organizacja spotkań rodzin abstynenckich, spotkań opłatkowych, rekolekcji trzeźwościowych. (usługi, materiały).
17. Organizacja letniego i zimowego wypoczynku, organizowanie wyjść do kina, teatru na basen dla dzieci, w których występuje problem alkoholowy. (usługi, materiały).
18. Programy profilaktyczne w szkołach, świetlicy środowiskowej. (usługi).
19. Prowadzenie lokalnych diagnoz, badań dotyczących wprowadzanych programów. (usługi).
20. Opłata za biegłych sądowych, opłacenie Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” (usługi).